

PER AANGETEKENDE EN REGULIERE POST

Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Rotterdam, 2 juli 2024

Referentie : 695.24.058
Uw referentie : nog onbekend
Van : [REDACTED], advocaten
Telefoon : [REDACTED]
E-mail : [REDACTED]
[REDACTED] (contactpersoon UNL)

Uwe Excellentie,

Namens cliënte, de Vereniging Universiteiten van Nederland ('UNL'), berichten wij u als volgt.

UNL heeft kennisgenomen van het op 16 mei 2024 gepubliceerde Hoofdlijnenakkoord van de vier beoogde coalitiepartijen (PVV, VVD, NSC en BBB) en de budgettaire bijlage daarbij. In de budgettaire bijlage bij het Hoofdlijnenakkoord staat het volgende voornemen:

*"Bijstelling sectorplannen hoger onderwijs en wetenschap. Met deze maatregel wordt de intensivering in sectorplannen teruggedraaid. Het Bestuursakkoord Hoger onderwijs en wetenschap wordt hierop aangepast."*¹

Als Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap zal u aan de slag moeten gaan met het Hoofdlijnenakkoord en dus ook met bovengenoemd voornemen. Daarom richt UNL zich nu tot u.

UNL heeft namelijk grote zorgen over bovengenoemd voornemen. Het voornemen zou namelijk het Bestuursakkoord 2022 hoger onderwijs en wetenschap (het '**Bestuursakkoord**') aantasten, dat op 14 juli 2022 is gesloten tussen de Staat der Nederlanden

¹ Budgettaire bijlage bij het Hoofdlijnenakkoord, p. 7.

(vertegenwoordigd door uw voorganger), de hogescholen (vertegenwoordigd door de Vereniging Hogescholen) en de universiteiten (vertegenwoordigd door UNL).

Het aantasten en/of niet nakomen van reeds gemaakte afspraken getuigt niet van een betrouwbare overheid en ook niet van goed en behoorlijk bestuur, terwijl dat juist de pijlers zijn van het Hoofdlijnenakkoord.² Overigens lijken de beoogde coalitiepartijen ervan uit te gaan dat het Bestuursakkoord ‘gewoon’ kan worden aangepast, maar daarvoor is natuurlijk instemming nodig van alle partijen, waaronder UNL.

Het Bestuursakkoord bevat – zeer kort samengevat – afspraken over het ter beschikking stellen van bedragen ten behoeve van het realiseren van de door partijen gezamenlijk geformuleerde ambities.³ Meer concreet gaat het om het ter beschikking stellen van ruim 650 miljoen euro per jaar.

Een voorbeeld van een van de ambities waarvoor bedragen ter beschikking worden gesteld, zijn de sectorplannen voor onderzoek en onderwijs. De middelen daarvoor zijn al toegekend.

Daarmee heeft uw voorganger afspraken gemaakt over de toepassing van de bekostigingsregels over de Rijksbijdrage voor het hoger onderwijs zoals bedoeld in Titel 2 van Hoofdstuk 2 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek. Mede daarom heeft uw voorganger niet alleen gehandeld namens de Staat der Nederlanden, maar ook (expliciet) als bestuursorgaan. Het was immers uw voorganger, en straks u die als bestuursorgaan bevoegd is de Rijksbijdrage vast te stellen en juist daarover liggen afspraken vast.

Uw voorganger heeft de Tweede Kamer op 5 oktober 2022 geïnformeerd dat het eerste bedrag van 60 miljoen euro aan sectorplanmiddelen reeds is toegekend op 30 september 2022.⁴ Nadien heeft uw voorganger de Tweede Kamer op 11 april 2023 geïnformeerd dat het resterende bedrag van 140 miljoen euro aan sectorplanmiddelen eveneens structureel is toegekend.⁵ Uit het advies van de Nationale Commissie Sectorplannen (NCSP) volgt dat de extra bedragen worden toegevoegd aan de ‘vaste voet’ van de jaarlijkse Rijksbijdrage aan de individuele onderwijsinstellingen.⁶

UNL gaat ervan uit dat u de door uw voorganger gemaakte en bindende afspraken nakomt. Dat klemt te meer omdat de universiteiten op basis van het Bestuursakkoord grote investeringen hebben gemaakt, zoals het, ook hiertoe aangespoord door uw voorganger, in vaste dienst aannemen van (wetenschappelijk) personeel. Dat is gedaan omdat het de

gerechtvaardigde verwachting van de universiteiten was (en is) dat een overheid haar afspraken en toezeggingen nakomt. Indien u er echter voor kiest om het gerechtvaardigde vertrouwen, dat uw voorganger met het Bestuursakkoord heeft doen ontstaan, niet na te komen, ziet UNL zich genoodzaakt om juridische vervolgstappen serieus te overwegen.

UNL gaat vanzelfsprekend graag met u in gesprek over (de uitvoering van) het Hoofdlijnenakkoord, het Bestuursakkoord en de toekomst van de Nederlandse universiteiten en bespreekt daarbij graag de hierboven geuite zorgen.

Hoogachtend,

² Zie bijvoorbeeld het Hoofdlijnenakkoord, p. 1.

³ De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (handelend namens de Staat der Nederlanden en als bestuursorgaan), de Vereniging Hogescholen en de Vereniging Universiteiten in Nederland.

⁴ *Kamerstukken II 2022/23*, 31288, nr. 985.

⁵ *Kamerstukken II 2022/23*, 31288, nr. 1032.

⁶ Bijlage bij *Kamerstukken II 2022/23*, 31288, nr. 1032 (advies NCSP).